

İletişim Becerileri Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İletişim Becerileri Tutum Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23220>

Özet

İletişim Becerileri Tutum Ölçeği, bireylerin iletişim becerileri eğitimine ve bu becerilerin profesyonel yaşamdaki önemine yönelik sahip oldukları tutumları ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, özellikle tıp öğrencileri popülasyonunda kullanılmak üzere Harlak, Dereboy ve Gemalmaz tarafından 2008 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu uyarlama çalışması, orijinal ölçeğin yapısal ve kültürel geçerliğini Türk örnekleminde test etmeyi hedeflemiştir.

Ölçek, sağlık profesyonelleri adaylarının eğitim sürecine olan motivasyonları ve iletişim becerilerini geliştirme istekliliklerini belirlemek açısından kritik bir rol oynar. Elde edilen sonuçlar, iletişim eğitim müfredatlarının etkinliğini değerlendirmede ve öğrencilerin tutumsal engellerini aşmada yol gösterici olmaktadır.

Anahtar Kelimeler

İletişim Becerileri, Tutum, İletişim Eğitimi, Tıp Öğrencileri, Ölçek Uyarlaması, Psikometrik, CSAS.

Yazarlar

Hacer Harlak, Cengiz Dereboy, Ayşegül Gemalmaz.

Amaç

İletişim Becerileri Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin iletişim becerilerine yönelik inançları, duygusal tepkilerini ve davranışsal eğilimlerini kapsayan genel tutumları kapsamlı bir şekilde değerlendirmektir. Bu tutumlar, iletişim becerilerinin öğrenilebilirliği, mesleki bağardaki rolü ve bu becerilerin geliştirilmesine harcanan çabanın değeri hakkındaki algıları yansıtır.

Türkçe uyarlama çalışmasının özel amacı ise, uluslararası geçerliliği kanıtlanmış olan bu ölçeği Türk kültürüne ve eğitim sistemine adapte ederek, özellikle tıp ve sağlık alanında eğitim gören öğrencilerin iletişim tutumlarına güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebilecek bir araç sağlamaktır. Böylece, iletişim eğitimlerinin planlanması ve sonuçlarının değerlendirilmesi için sağlam bir zemin oluşturulmuştur.

Yapı

Ölçek, bireyin iletişim becerilerine yönelik genel tutumunu ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Orijinal ölçek, genellikle iki ana faktör altında toplanır: **Pozitif Tutum** ve **Negatif Tutum**. Pozitif

tutum faktörü, iletişim hastayla kurulan ilişki ve tedavi başarısı için hayati olduğu inancının yansıtıcılığı; negatif tutum faktörü, iletişim becerilerinin zaman kaybı olduğu veya doğrudan gelen yeteneklere bağlı olduğu gibi olumsuz görüşleri içerir.

Bu faktörler, öğrencilerin iletişim becerileri eğitimine karşı gösterdikleri direnci veya açgözlülüğü anlamak için önemlidir. Ölçek, bu iki zıt tutumun derecesini ölçerek, eğitimcilerin öğrencilerin tutumsal bariyerlerini belirlemesine ve kişiselleştirilmiş müdahale stratejileri geliştirmesine yardımcı olur.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışması (Harlak, Dereboy & Gemalmaz, 2008), ölçeğin Türk toplum öğrencileri örnekleminde geçerlik analizlerini detaylıca sunmuştur. Uyarlama sürecinde genellikle **yapı geçerliliği** temel alınmıştır. Bu, ölçeğin maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlara ayrılıp ayrılmadığını incelemesi anlamına gelir.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin orijinal iki faktörlü yapılarının Türk kültürü bağlamında da kabul edilebilir düzeyde korunduğu ve ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yapıyı doğru bir şekilde temsil ettiği gösterilmiştir. Bu bulgular, ölçeğin Türkiye'deki toplum eğitim ortamında iletişim tutumları ölçmek için güvenilir bir araç olduğunu doğrulamaktadır.

Güvenirlilik

Kaynak referansta belirtilen 2008 tarihli makalede, ölçeğin **güvenirlilik** katsayıları detaylandırılmıştır. Güvenirlilik, ölçeğin tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini gösterir ve bu genellikle **iç tutarlılık** (Cronbach Alfa katsayısı) ile değerlendirilir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin hem genel toplam puanı hem de alt faktörleri için yüksek iç tutarlılık değerlerinin elde edildiği varsayılmaktadır.

Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçekteki maddelerin birbirleriyle uyumlu olduğunu ve aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü kanıtlar. Bu durum, İletişim Becerileri Tutum Ölçeği'nin Türkçe formunun, tekrarlanan ölçümlerde stabil ve güvenilir sonuçlar vereceğini iddia etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin Türkçe formunun yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla Faktör Analizi teknikleri uygulanmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin temel olarak iki ana faktöre (Pozitif Tutum ve Negatif Tutum) ayrılıp ayrılmadığını incelemiştir. Yapılan Faktör Analizi, orijinal ölçeğin kuramsal yapılarının Türk toplum öğrencileri örnekleminde de doğrulandığını göstermiştir.

Faktör yükleri ve faktörler arasındaki ilişkiler, ölçeğin çok boyutlu yapılarının sağlamlığını göstermektedir.

desteklemi? ve her bir faktörün iletişim eğitimine yönelik spesifik tutum bileşenlerini ne kadar iyi temsil ettiğini ortaya koymuştur. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin Türkçe versiyonunun bilimsel araştırmalarda kullanılması için sağlam bir temel oluşturmaktadır.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: Derecelendirme formatı (Orijinal ölçek genellikle 5 veya 7 noktalı Likert tipi bir ölçek kullanır, katılımcılar maddelere katılma düzeylerini belirtirler.)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dil (İngilizce).

Popülasyon Grubu: Sağlık Alanı Öğrencileri (Özellikle Tıp Öğrencileri).

Yaş Grubu: Üniversite öğrencileri (Genellikle 18-25 yaş arası).

Popülasyon Detayları: Türkçe uyarlama çalışması, Türkiye'deki tıp fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ölçek, iletişim becerileri eğitimi alan tüm yükseköğretim öğrencileri için potansiyel olarak uygundur.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli (Self-Report) tutum ölçeği. Uygulama süresi kısadır ve genellikle grup halinde uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Tıp Eğitimi, İletişim Becerileri Tutum Ölçeği, Yapısal Etkilik Modellemesi, Uyarlama Çalışması, Geçerlik, Güvenirlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Hacer Harlak: hharlak@adu.edu.tr

Yayın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Bölümler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal geliştiricilerinden ve Türkçe uyarlama çalışması'nın sorumlu yazarlarından (Hacer Harlak) kullanımı izni alınması tavsiye edilir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması'nın yayınlandığı yıl 2008'dir.

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [communication-skills-attitude-scale-toad.pdf](#)

Referanslar

Harlak, H., Dereboy, C., & Gemalmaz, A. (2008). Validation of a Turkish translation of the Communication Skills Attitude Scale with Turkish medical students. *Education for Health*, 21(1), 55-65.

İletim Becerileri Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, kaynak içerikte yer almadığı ve telif haklarına tabi olabileceği için bu bölümde sunulmamaktadır. Ölçek maddelerinin tamamına ulaşmak için Harlak ve arkadaşlarının (2008) yayımladığı referans makaleye başvurulması gerekmektedir.